

Traanscriptie van een krantenartikel van 18 november 1946 (onbekend welke krant)

Onze kust is nog meer dan de helft te lang

'T ZOUT BEDREIGT DEN NED. BODEM

Dr ir Joh. van Veen heeft in Den Haag het Kon. Ned. Aardrijksk. Genootschap een lezing gehouden over 'De kust van Nederland'.

Spr. behandelde het onderwerp in drie delen, nl. de natuurkundige ontwikkeling, de huidige problemen en de verre toekomst.

De Nederlandse kust was oorspronkelijk een waddenkust, die vroeger bestaan heeft uit lange rijen eilanden, welke zich uitstrekten van Kaap Blanc Nez bij Calais tot Texel. Daarachter bevond zich de oude duviale grond. Door uitmondingen der rivieren kwam er achter deze eilanden brak water, waardoor plantengroei ontstond en het water tusschen de eilanden en diluviale grond dichtgroeide.

Er zijn, aldus Van Veen, vijf zones, nl. zandgrond, veengordel, kleizone, waddenzone en eilandengordel. Uitvoerig behandelde spr. vervolgens het ontstaan van deze verschillende zones.

Bij de problemen van thans noemde spr. de bodemdaling en daarmee de stijging van de zeespiegel. Dit gevaar is echter niet van zoo groot belang. Veel ernstiger achtte spr. het gevaar van het zout. Door kwel komt circa 600 ton zout per dag binnen. Nog grooter is dit bij de sluizen. Zoo brengt de groote sluis bij IJmuiden bij iedere schutting een hoeveelheid van ongeveer 200 wagons zout binnen. De middensluis brengt naar schatting een derde gedeelte hiervan per schutting. Het zoutgehalte in de groote rivieren neemt toe, hetgeen schade medebrengt voor land- en tuinbouw.

Aan de hand van verschillende grafieken en lantaarnplaatjes lichtte dr Van Veen zijn uiteenzetting toe. Nederland is afhankelijk van het zoutgehalte van de Rijn. Dit gehalte is toegenomen, doordat de Franschen het zoute water van hun kalimijnen doen afvloeien in den Rijn. Ook de Duitschers zijn in dit opzicht schuldig, aldus spr.

Een ander probleem is de zandwinning.

Ons lage land heeft veel zand noodig en wij hebben dit steeds uit de rivieren gehaald. Hierbij hebben we echter vergeten, zoo zeide spr., dat we daarmee de zee binnen haalden. Dit probleem is ten nauwste verbonden met het zoutgevaar.

Vervolgens noemde Van Veen de bodemwinning.

Wat de toekomst van onze kust betreft, meende spr. als noodzaak te zien de kust te sluiten. De zeegaten die gedicht moeten worden zijn echter van enormen omvang, zoodat spr. het als een onmogelijkheid beschouwde om dit ineens te doen. Op den duur zal het echter toch zoover moeten komen. Onze geheele traditie is geweest: kustverkorting, de zee zooveel mogelijk uitsluiten, waardoor het zout uit het land gehouden wordt. In 1840 had onze kust nog een lengte van 1950 km, welke in 1932 ingekrompen was tot 1384 km. Als uiterste grens, die bereikt moest worden, noemde dr Van Veen 500 km, waarvan De Schelde wel het meest belangrijke deel zou uitmaken.

Reeds lang zijn er plannen geweest, om tot een sluiting van de kust te komen. Tot dr Lely hiermee een begin maakte met de Zuiderzeewerken. Uitvoerig behandelde spr. vervolgens de pogingen in de historie, om tot landaanwinning tusschen de Waddeneilanden te komen.

Vervolgens besprak hij de mogelijkheden tot landverhoging te geraken door middel van Spartinaplanten, waarmee reeds - vooral op de Zuid-Hollandse eilanden - goede resultaten geboekt zijn.

Spr. eindigde zijn lezing met een uitvoerige bespreking van de inpolderingsmogelijkheden in de toekomst.

[Spartinaplanten door vader mee uit Engeland genomen. Bron: ir A Ubbens]

Een vergelijkbare tekst staat in de Leeuwarder Koerier van 20-11-1946:

Zout bedreigt ons land

Voor het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap hield dr. ir. Joh. van Veen te 's Gravenhage een lezing over: „De kust van Nederland”.

Bij de problemen van thans noemde spr. de bodemdaling en daarmee de stijging van den zeespiegel. Dit gevaar is echter niet van zoo groot belang. Veel ernstiger achtte spr. het gevaar van het zout. Door kwel komt circa 600 ton zout per dag binnen. Nog grooter is dit bij de sluizen, zoo brengt de groote sluis bij IJmuiden bij iedere schutting een hoeveelheid van ongeveer 200 wagons zout binnen. De middensluis brengt naar schatting een derde gedeelte hiervan per schutting. Het zoutgehalte in de groote rivieren neemt toe, hetgeen schade medebrengt voor land- en tuinbouw.

Nederland is afhankelijk van het zoutgehalte van den Rijn. Dit gehalte is genomen als gevolg van het feit, dat de Franschen het zoute water van hun kalimijnen doen afvloeien in den Rijn. Ook de Duitschers zijn in dit opzicht schuldig aldus spr.

Wat de toekomst van onze kust betreft meende spr. als noodzaak te zien, de kust te sluiten. De zeegaten die gedicht moeten worden zijn echter van enormen omvang, zoodat spr. het als een onmogelijkheid beschouwde, dit ineens te doen. Op den duur zal het echter toch zoover moeten komen. Onze geheele traditie is geweest: kustverkorting, de zee zooveel mogelijk uitsluiten, waardoor het zout uit het land gehouden wordt. In 1840 had onze kust nog een lengte van 1950 km, welke in 1932 ingekrompen was tot 1384 km. Als uiterste grens die z. i. bereikt moest worden noemde dr. Van Veen 500 km, waarvan de Schelde wel het belangrijkste deel zou uitmaken.

Vervolgens besprak spr. de mogelijkheden tot landverhooging te geraken door middel van spartinaplanten waarmee reeds — vooral op de Zuid-Hollandsche eilanden — goede resultaten geboekt zijn.

Zoutgevaar bedreigt Nederland

In een lezing voor het Kon. Ned. Aardrijkskundig Genootschap heeft dr. ir. Joh. van Veen gesproken over „De kust van Nederland.

De Nederlandsche kust is oorspronkelijk een waddenkust, die vroeger bestaan heeft uit een lange rij eilanden, welke zich uitstrekten van Kaap Blanc Nez bij Calais tot Texel.

Bij de problemen van thans noemde de spreker de bodemdaling en daarmee de stijging van den zeespiegel. Dit gevaar is echter niet van zoo groot belang. Veel ernstiger achtte hij het gevaar van het zout. Door kwel komt ca. 600 ton zout per dag binnen. Nog grooter is dit bij de sluizen. Zoo brengt de groote sluis

Kan kustverkorting de oplossing brengen?

bij IJmuiden bij iedere schutting een hoeveelheid van ongeveer 200 wagons zout binnen. Het zoutgehalte in de groote rivieren neemt toe, hetgeen schade medebrengt voor landen en tuinbouw.

Nederland is afhankelijk van het zoutgehalte van den Rijn. Dit gehalte is toegenomen doordat de Franschen het zoute water van hun kalimijnen doen afvloeien in den Rijn. Ook de Duitschers zijn in dit opzicht schuldig.

Een ander probleem is de zandwinning.

Ons lage land heeft veel zand nodig en wij hebben dit steeds uit de rivieren ge-

haald. Hierbij hebben we echter vergeten, aldus dr. van Veen, dat we daarmee de zee binnen haalden. Dit probeem is ten nauwste verbonden met het zoutgevaar.

Wat de toekomst van onze kust betreft, meende hij, als noodzaak te zien, de kust te sluiten. Onze geheele traditie is geweest: kustverkorting, de zee zooveel mogelijk uitsluiten, waardoor het zout uit het land gehouden wordt.

In 1840 had onze kust nog een lengte van 1950 km, welke in 1932 ingekrompen was tot 1384 km.

Als uiterste grens die z.i. bereikt moest worden noemde dr. van Veen 500 km., waarvan de Schelde wel het belangrijkste deel zou uitmaken.